

Gastdirigent haalt Cantatrix uit comfort zone

Vocaal ensemble Cantatrix neemt dit jaar een gastdirigent in de arm voor zijn uitvoering van de *Matthäus Passion*. De Belgische dirigent Erik van Nevel, specialist in oude muziek, haalt het koor flink uit zijn comfort zone. „Ik wil terug naar de basis.”

Passie

Rianne Kramer

Hoe geliefd en gewild Bachs *Matthäus Passion* ook is, in deze populariteit schuilt een gevaar. Als een koor of orkest het werk al jaren uitvoert, kunnen er ongewenste gewoonten in sluipen, stelt de Belgische tenor en dirigent Erik van Nevel, ook oprichter en dirigent van het Vlaamse ensemble Currende. „Automatismes, zowel stilistische als muzikaal van aard. Maar ook negentiende-eeuwse aspecten die er simpelweg niet in thuis horen.”

Een nieuwe dirigent kan dan verfrissend werken, daarvan is hij overtuigd. Koren op de molen van Cantatrix waar de *Matthäus Passion* dit jaar voor de vijfde keer op rij op de lessenaar prijkt. Wederom voeren ze het samen uit met barokorkest Concerto d'Amsterdam en dit jaar ook met solisten als Michael Chance, Nico van der Meel en Pierre Mak.

Het koor benoemde in mei een artistiek leider als opvolger van vaste dirigent Geert Jan van Bergen en Henegouwen. „In artistyk lieder jout ús mooglikheden om mei gast-

diriginten te wurkjen”, zegt Fedde de Vries, zakelijk leider van Cantatrix. „Wy hoopje dat in dirigint as Van Nevel ús in nije dynamyk jout en ús muzikaal optilt.”

Aan Erik van Nevel zal dat niet liggen. De Belg heeft een duidelijke visie op de uitvoering van de *Matthäus Passion*: „De taal zoals Bach die bedoeld heeft moet klinken.” Letterlijk, want Van Nevel besteedt bij de repetities veel aandacht aan tekst, articulatie en grammatica. „Als dirigent is het allerminst een kwestie van ‘dit is mijn interpretatie en die ga ik hier planten’. Dat is typisch negentiende-eeuws. Je moet juist teruggaan naar de basis, de oorsprong van de compositie. De wijze van zingen moet passen bij het barokke idioom.”

En dirigenten uit de achttiende eeuw hadden nu eenmaal geen romantische gevoelens bij het schrijven van noten - dat raakte pas in de negentiende eeuw in zwang. „Componeren in de barok was een ambacht. Er moest in hoog tempo geschreven worden, waarbij het er om ging dat woorden zo goed mogelijk in noten werden omgezet.”

Wat Van Nevel verder aanpakt is de zo geliefde, eveneens negentiende-eeuwse, opstelling bij de *Matthäus Passion*: strijkers en blazers voor-

Voor de *Matthäus Passion* gaat onder meer de opstelling van Cantatrix op de schop. Foto: Heikki Järvinen

Ik hou van verandering. Zo krijg je een frisse attitude en hernieuwd elan

aan, met daarachter het koor. „Naast dat dit muziek-historisch niet klopt, creëer je zo een balansprobleem: het koor wordt overstemd.” Dat wordt in de praktijk

vaak opgelost door het koor uit te breiden. Niet voor Van Nevel. Hij gooit de opstelling op de schop. „De zangers van Cantatrix krijgen een prominere plek en worden, in twee groepen, aan weerszijden vooraan geplaatst. Ja, ze worden hiermee flink uit hun comfort zone gehaald. Daar hou ik van. Zo krijg je een frisse attitude en hernieuwd elan.”

Van Nevel kijkt uit naar de samenwerking met Cantatrix. Hij kent het koor niet, maar kreeg het aanbevolen door Concerto d'Amsterdam. „Als dit orkest een koor aanraadt dan neem ik aan dat de zangers wat in hun mars hebben.” Bovendien, weet hij uit ervaring:

„nieuwsgierigheid is soms een goede basis voor een samenwerking.” Hij werkt vaker met (amateur)koren die hij niet kent. „Op welk niveau je ook stuit, het gaat mij erom dat ik het onderste uit de kan haal. Daarin zit voor mij de uitdaging. Het ego van alle zangers en muzikanten wordt gestreeld als een bezoeker na afloop zegt: dit is de mooiste *Matthäus Passion* die ik gehoord heb. Daar doe je het voor.”

▶ *Matthäus Passion* door Cantatrix en Concerto d'Amsterdam, 17 maart om 19.00 uur in de Grote Kerk in Leeuwarden. Daarna nog te beluisteren in Amsterdam, Groningen, Utrecht. Cantatrix.nl